

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WKS.055.7.2026.EK
Warszawa, 06 lipca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 17674

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Tomasza Rzymkowskiego w sprawie sytuacji wydziałów i instytutów prawa na publicznych uczelniach wyższych oraz konsekwencji ograniczania ich roli organizacyjnej i akademickiej.

Szanowny Panie Pośle,

w odpowiedzi na interpelację na wstępie pragnę podkreślić, że podstawą systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest wolność nauczania, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni wynikająca z Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN”. Uczelnie działają jako samodzielne i niezależne jednostki organizacyjne, a ich organy nie są organizacyjne, ani też służbowo, podporządkowane żadnemu organowi administracji publicznej. Zakres sprawowanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadzoru nad uczelniami wynika z przepisów ustawy PSWN. Organy władzy publicznej mogą – zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy PSWN, podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni (wkraczać w jej działalność) tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach. W związku z tym, kwestie dotyczące struktury organizacyjnej uczelni, w tym likwidacji czy też reorganizacji jej jednostek organizacyjnych (np. wydziału prawa), kształtowanie oferty dydaktycznej oraz polityki kadrowej w uczelni, należą do materii związanych z zarządzaniem uczelnią i pozostają w kompetencji jej organów działających w ramach zagwarantowanej autonomii uczelni.

W odniesieniu do pytań postawionych w interpelacji, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ad 1 i 3. Przepisy ustawy PSWN nie nakładają na uczelnie obowiązku informowania ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o likwidacji wydziałów prawa, ich łączeniu z innymi jednostkami lub zastępowaniu ich instytutami, jak również nie wymagają w tym zakresie uzyskania zgody ministra. Decyzje z tym związane pozostają w sferze wyłącznej autonomii uczelni. Należy wyjaśnić, że ustawa PSWN wprowadziła istotne zmiany w zakresie prawno-organizacyjnych uwarunkowań związanych z funkcjonowaniem uczelni i ich organów. W przepisach ustawy PSWN nie ma regulacji zobowiązujących uczelnie do posiadania w strukturze organizacyjnej jednostek o nazwie „wydział”, czy też określających sposób i procedurę ich tworzenia, przekształcania bądź

likwidacji wraz z narzuconym zakresem zadań. Podejmowanie decyzji w sprawie struktury organizacyjnej stanowi obszar funkcjonowania uczelni, w odniesieniu do którego zagwarantowano uczelniom pełną autonomię.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy PSWN, statut uczelni określa zasady organizacji i funkcjonowania uczelni, w tym typy jednostek organizacyjnych uczelni. Typami jednostek organizacyjnych uczelni mogą być w szczególności wydziały, instytuty, katedry, zakłady, centra i kolegia (art. 34 ust. 5 ustawy PSWN). Tym samym to w statutach poszczególnych uczelni zostały określone zasady ich organizacji i funkcjonowania, w tym przyjęte rozwiązania w zakresie typów jednostek organizacyjnych. Przygotowanie projektu statutu jest kompetencją rektora uczelni; statut jest uchwalany przez senat uczelni. Dodatkowo należy zaznaczyć, że z przepisów ustawy PSWN nie wynika obowiązek przekazywania przez uczelnie do MNiSW informacji o zmianach dokonywanych w statucie. Uczelnie są obowiązane na podstawie art. 358 ust. 1 pkt 1 ustawy PSWN do udostępniania statutu (w tym zmian do statutu) w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie internetowej w terminie 14 dni od dnia przyjęcia. Tym samym informacje o tym, jakie rozwiązanie przyjęły poszczególne uczelnie w przypadku jednostek organizacyjnych są publicznie dostępne.

W świetle wykazanych powyżej uwarunkowań prawnych, wszelkie działania i decyzje dotyczące istnienia, przekształcenia bądź likwidacji jednostek organizacyjnych uczelni (np. wydziału prawa), pozostają w gestii władz danej uczelni. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie ma kompetencji do ingerowania w strukturę organizacyjną uczelni i nie może władczo oddziaływać na ustalone w ramach tej struktury jednostki organizacyjne uczelni. W związku z tym, MNiSW nie prowadzi analiz związanych z likwidacją czy przekształceniami jednostek organizacyjnych w uczelniach oraz wpływu takich reorganizacji na kształcenie, potencjał naukowy czy sytuację kadrową tych jednostek. W szczególności, w odniesieniu do kształcenia na studiach należy wyjaśnić, że z dniem 1 października 2018 r. uczelnie wstąpiły w ogół praw i obowiązków swoich podstawowych jednostek organizacyjnych, w tym w prawa i obowiązki wynikające z decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministra właściwego do spraw nauki. Oznacza to, że podmiotem uprawnień do prowadzenia kierunków studiów są uczelnie (a nie ich jednostki organizacyjne) i to uczelnie są odpowiedzialne za zapewnienie jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów. Natomiast jakość tego kształcenia podlega cyklicznej ewaluacji w formie oceny programowej przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną (PKA) – instytucję działającą niezależnie na rzecz doskonalenia jakości kształcenia (art. 241 ustawy PSWN). Baza ocen programowych dostępna jest stronie internetowej PKA.

Natomiast w odniesieniu do ewaluacji jakości działalności naukowej w uczelniach uprzejmie wyjaśniam, że ewaluację przeprowadza się co 4 lata i obejmuje ona okres 4 lat poprzedzających rok jej przeprowadzenia (art. 266 ustawy PSWN). Zgodnie z art. 265 ust. 1 ustawy PSWN, z mocy prawa ewaluacji podlega jakość działalności naukowej prowadzonej przez uczelnie akademickie, natomiast na wniosek – jakość działalności naukowej prowadzonej przez uczelnie zawodowe. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, biorąc pod uwagę uchwałę Komisji Ewaluacji Nauki w sprawie proponowanych kategorii naukowych, podejmowaną na podstawie wyników przeprowadzonej przez tę Komisję oceny jakości działalności naukowej, w drodze decyzji administracyjnych przyznaje poszczególne kategorie naukowe (tj. A+, A, B+, B, C). Informacje, o tym którym podmiotom w ramach poszczególnych dyscyplin naukowych i artystycznych przyznano kategorie naukowe są ogólnie dostępne na stronie: <https://radon.nauka.gov.pl/dane/ewaluacja-dzialalnosci-naukowej>

Ad 2. Mając na uwadze przedstawione powyżej wyjaśnienia dotyczące funkcjonowania jednostek organizacyjnych uczelni, wyjaśniam, iż dane w zakresie liczby „wydziałów” wprowadzone przez uczelnie do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on (dalej: „Systemu POL-on”) dostępne są do dnia 30 września 2019 r., do którego uczelnie były obowiązane na podstawie przepisów wprowadzających dostosować swoje statuty (określając m.in. typy jednostek organizacyjnych) do nowych

przepisów ustawy PSWN. Z danych wygenerowanych z Systemu POL-on wynika, że w uczelniach publicznych, w przedziale od roku 2015 do dnia 30 września 2019 r. (kiedy to przepisy ustawowe przewidywały posiadanie wydziałów jako podstawowych jednostek organizacyjnych), były 23 wydziały prawa. Przy czym należy zaznaczyć, że zawarte wówczas w nazwie podstawowej jednostki organizacyjnej określenie „wydział prawa” nie musiało oznaczać, że dana uczelnia prowadzi studia na kierunku „prawo”, gdyż mogły być prowadzone inne kierunki studiów związane z naukami prawnymi. Natomiast od dnia 1 października 2019 r. przepisy nie zobowiązują uczelni do wprowadzania informacji o jednostkach organizacyjnych do Systemu POL-on.

Ad 4. W przypadku podjęcia prac legislacyjnych nad zmianą przepisów z zakresu szkolnictwa wyższego i nauki dotyczących kształcenia na studiach na kierunku prawo, MNiSW weźmie pod uwagę zapewnienie udziału w konsultacjach tych zmian uczelni publicznych prowadzących studia na kierunku „prawo”.

Natomiast kwestie związane z funkcjonowaniem zawodów prawniczych i ewentualnymi analizami oraz zmianami legislacyjnymi w tym obszarze, należą do kompetencji Ministra Sprawiedliwości i pozostają poza zakresem właściwości Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przepisy ustawy PSWN oraz akty wykonawcze do niej nie określają uprawnień ani wymaganych kwalifikacji do wykonywania konkretnego zawodu, jak też nie określają wykształcenia właściwego do sprawowania danej funkcji lub zajmowania danego stanowiska. Kwestie takie są regulowane odrębnymi aktami prawnymi pozostającymi w kompetencjach właściwych ministrów albo są określane przez poszczególnych pracodawców w ramach regulacji zakładowych.

Ad 5. Kwestie dotyczące podjęcia współpracy w określonym zakresie pomiędzy uczelniami pozostają w gestii samych uczelni, zgodnie z posiadaną przez nie autonomią. Przykładem takiej współpracy, skupiającej uczelnie prowadzące studia w określonym zakresie, są: Konferencja Rektorów Uczelni Kształcących Nauczycieli i Pedagogów „KRUPed”, Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich, Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich. Natomiast instytucjami przedstawicielskimi środowiska szkolnictwa wyższego i nauki ustanowionymi ustawowo są: Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych, Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej i Krajowa Reprezentacja Doktorantów (art. 329 ust. 1 ustawy PSWN).

Ad 6 i 7. Uczelnie, w ramach posiadanej autonomii, samodzielnie kształtują swoją ofertę dydaktyczną i ustalają programy studiów, decydują o prowadzeniu badań naukowych, polityce kadrowej czy podejmowaniu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnie korzystają z przewidzianych w ustawie PSWN rozwiązań mających na celu zapewnienie wysokiej jakości kształcenia przy jednoczesnym umożliwieniu właściwego reagowania na zmiany zachodzące w otoczeniu społeczno-gospodarczym, w tym potrzeby regionalnego rynku pracy. Szczególnie uczelnie w mniejszych ośrodkach akademickich powinny wykorzystywać swoje położenie i bliskie kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu aktywnego uczestniczenia w rozwoju gospodarczym regionu, poprzez odpowiednie kształtowanie oferty dydaktycznej odpowiadającej na potrzeby rozwoju gospodarczego i rynku pracy, zapewniając swoim absolwentom warunki do podjęcia pracy zawodowej, przy uwzględnieniu założeń strategii rozwoju regionu. Wszelkie działania i inicjatywy dotyczące tworzenia studiów na określonym kierunku, pozostają w gestii uczelni i są autonomiczną decyzją jej władz. Podjęcie przez władze uczelni decyzji w sprawie utworzenia/istnienia danego kierunku studiów jest poprzedzone przede wszystkim stosowną analizą kosztów, rozpoznaniem możliwości uczelni, w tym w zakresie kadry i infrastruktury, zainteresowania kandydatów na kształcenie na danym kierunku studiów, trendów otoczenia społeczno-gospodarczego oraz potrzeb rynku pracy. Ponadto uczelnie dokonują analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz analizy

wyników monitoringu karier studentów i absolwentów studiów, a wnioski z tych analiz uczelnie muszą uwzględniać w programach studiów na prowadzonych kierunkach (§7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, Dz. U. z 2023 r. poz. 2787, z późn. zm.).

Natomiast w odniesieniu do wsparcia finansowego kierunków prawniczych w uczelniach regionalnych, uprzejmie wyjaśniam, że podstawowym strumieniem finansowania uczelni publicznych z budżetu państwa jest subwencja na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego uczelni ze środków finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę, o których mowa w art. 365 ustawy PSWN. Wysokość subwencji jest ustalana zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powiatowych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powiatowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 305, z późn. zm.). Każda uczelnia jako dysponent środków publicznych przekazywanych z budżetu państwa, samodzielnie dysponuje otrzymanymi środkami finansowymi na podstawie art. 407 ust. 2 ustawy PSWN. Zgodnie z tym przepisem o przeznaczeniu środków finansowych przyznanych w formie subwencji decyduje podmiot, który ją otrzymał. Decyzja o wysokości środków przeznaczanych na pokrycie kosztów prowadzenia kształcenia na danym kierunku pozostaje zatem w sferze autonomii uczelni.

Rektor uczelni jest odpowiedzialny za zarządzanie uczelnią, tworzenie studiów, prowadzenie polityki kadrowej w uczelni oraz prowadzenie gospodarki finansowej uczelni (art. 23 ustawy PSWN).

Ad 8. Jak wyjaśniono powyżej, kwestie dotyczące struktury organizacyjnej uczelni i funkcjonowania w ramach tej struktury określonych jednostek organizacyjnych oraz prowadzenia studiów na określonym kierunku, należą do autonomicznej decyzji władz danej uczelni. Uczelnia jest odpowiedzialna za jakość kształcenia na prowadzonych studiach. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie podejmuje działań, które miałyby ingerować w swobodę prowadzenia działalności dydaktycznej przez uczelnie, o ile mieszczą się one w ramach przewidzianych przez prawo. To na rektorze uczelni spoczywa obowiązek zapewnienia uczelni jak najlepszego funkcjonowania oraz oferowania dydaktyki na jak najwyższym poziomie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.